

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто особливості аудиту діяльності малого підприємства.

Аннотация. Рассмотрены особенности аудита деятельности малого предприятия.

Annotation. Features of the audit of small enterprises have been considered.

Ключові слова: аудит діяльності малого підприємства, Міжнародні стандарти аудиту.

У сучасних умовах в Україні малі підприємства виступають як наймасовіша, і найгнучкіша форма ділового життя. Малі підприємства не є суб'єктами обов'язкового аудиту, однак ряд питань, які виникають у ході їх фінансово-господарської діяльності, можна вирішити залучивши незалежних фахівців – аудиторів. При цьому методика аудиту малих підприємств має особливості, які аудитор зобов'язаний враховувати при здійсненні перевірки таких суб'єктів.

Питанням методики аудиту присвячені праці таких вітчизняних вчених, як: М. Білухи, Н. Дорош, О. Петрик, В. Савченко, Б. Усач, Л. Чернелевський [1 – 3]. Проблеми вдосконалення аудиту діяльності малих підприємств досліджували такі вчені, як: Балибюк І. В., Тиквій Н. В., Будько О. В., Запорожець Г. В. Проте, незважаючи на численні дослідження, проблеми і особливості аудиту на малому підприємстві не знайшли належного відображення на сторінках вітчизняних наукових видань. Усе це й обумовлює актуальність та своєчасність обраної теми дослідження.

Метою даного дослідження є виявлення особливостей аудиту діяльності малого підприємства.

Необхідно відмітити, що з 01.05.2011 р. в Україні в якості національних стандартів аудиту використовуються Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Отже, на даний момент не розроблено жодного національного стандарту відносно аудиту на підприємстві [4]. Аудит малого підприємства регламентується тільки одним міжнародним стандартом аудиту 1005 "Особливості аудиту малих підприємств" [5]. У ньому розглядаються характеристики малих підприємств, містяться рекомендації щодо застосування Міжнародних стандартів аудиту в процесі аудиторської перевірки малих підприємств, містяться рекомендації щодо проведення аудиторської перевірки у тих випадках, коли аудитор надає малому підприємству послуги у сфері бухгалтерського обліку.

Для аудиту звітності малих підприємств актуальним є питання суттєвості, оскільки такі підприємства мають порівняно незначні показники об'єму виробництва та скорочені форми звітності. З метою зменшення аудиторського ризику та запобігання викривлення даних при перевірці необхідно враховувати всі показники, тобто проводити суцільну перевірку [4].

При визначенні ризику контролю необхідно враховувати конкретні обставини, але буває доцільним прийняти цей ризик як високий, що потребує проведення певного набору аудиторських процедур, для того щоб знизити ризик невиявлення та забезпечити загальний ризик на припустимому рівні.

При формуванні аудиторських доказів у процесі аудиту малих підприємств переважно використовується проведення процедур перевірки по суті. Проблемою є одержання аудиторських доказів, на основі яких підтверджується критерій повноти інформації. Причиною такого становища може бути відсутність системи внутрішнього контролю або зацікавленість власника чи менеджера відображати в обліку не всі господарські операції [5].

Однією з особливостей аудиту малого підприємства є також визначення методу вибірки об'єктів перевірки. Враховуючи незначний обсяг генеральної сукупності даних суб'єктів малого бізнесу, доцільно перевірити 100 % елементів генеральної сукупності або 100 % елементів певної її частини (наприклад, 100 % усіх об'єктів, вартість яких вище вказаної суми) [4].

З огляду на все викладене, важливими заходами є удосконалення організації і методики проведення аудиту діяльності малих підприємств з метою підвищення якості та ефективності перевірки.

Таким чином, в результаті вивчення нормативних документів та спеціальної літератури можна виділити такі особливості аудиту малого підприємства: аудит малого підприємства регламентується тільки одним міжнародним стандартом аудиту 1005 "Особливості аудиту малих підприємств", з метою зменшення аудиторського ризику та запобігання викривлення даних при перевірці необхідно проводити суцільну перевірку, а також рекомендовано перевіряти в процесі аудиту 100 % елементів генеральної сукупності або 100 % елементів певної її частини. Ці особливості потрібно враховувати при розробці методики аудиту малого підприємства.

Наук. керівн. Воїнова Т. С.

_____

_____

Література: 1. Дорош Н. І. Аудит: Теорія і практика / Н. І. Дорош. – К. : 2006. – 495 с. 2. Петрик О. А. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посібн. / за заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с. 3. Чернелевський Л. М. Аудит: теорія і практика : навч. посібн. / Л. М. Чернелевський, Беренда Н. І. – К. : Знання, 2008. – 560 с. 4. Нетикша М. Особенности аудита малых предприятий / М. Нетикша // Главбух. – 2008. – № 21. – С. 41–44. 5. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики / пер. з англ. О. В., Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гик та ін. – К. : Знання, 2007. – 1172 с. 6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>. 7. Булков Г. В. Створення малих підприємств в Україні: проблеми теорії і практики / Г. В. Булков // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 2. – С. 30–34.